

Izhaja 15. vsacega
mesca navadno na $\frac{1}{2}$ polji.

UMNI

Velja s poštnino vred
en goldinar za celo leto.

GOSPODAR.

Pisarnica

in čuvaj c. k. kmet. družbe:
v mestni hiši (municip. ulicah),
II. nadstropji.

List

za kmetijstvo

in druge deželne zadeve.

Vredništvo:

na Travniku, štév. 277,
I. nadstropji. — List razpošilja
družbin čuvaj.

„Bistrimo narodu um, po deželi širimo znanje“!

Cigale.

Iz Ajdovščine. Gotovo je bogat in srečen tisti narod, pri kterem so koristne vede in znanosti tudi po deželi razširjene. In nekteri narodi so že tako napredovali, da se je kmetijstvo in umno gospodarstvo po deželi razcvetelo, da je tudi po kmetih obertnija razvita, in da so v primernih krajih osnovali fabrike vsake vrste. Ta je tehten dokaz, da se je pri teh narodih iz mest tudi na deželo preselilo znanje, da so razsvetljeni možje skrbeli za primeren poduk prostega ljudstva.

Tudi na Slovenskem skrbi za to nekaj domoljubnih možakov, ki se trudijo, da bi omikali in tako obogatili narod Bukev za umno poljedelstvo imamo Slovenci še precej, in vsak dan širijo zmirom bolj „Novice“, „Umni Gospodar“ in drugi časniki koristne vede po kmetih.

Da je vse to že dosti koristilo, prepričuje se vsak, ki med Slovenci hodi, in se z njimi peča. Tolikokrat smo že slišali marsikterega kmeta žalovati, da ne zna slovenski pisati in brati, ker vidi toliko lepih bukev in časopisov. Moj oče ni skrbel za me, slišimo tožiti; prestar sem, da bi zamudo popravil, pravi drugi. Nekteri dostavljajo: Za mojega fanta hočem pa skrbeti; pisati in brati mora znati, naj stane (košta), kar bodi. Takšnih mož ni bilo dosti v preteklih časih, zdaj pa slišijo se po gostoma te želje in ti dobri nameni za mladino.

Gotovo je ta spremenitev predobro znamenje; vidimo namreč, da ljudstvo spoznava svoje potrebe, da želi napredovati, in da hoče mladini nove poti odpreti. Ljudstvo čuti tedaj, kaj da so šole, in da ni blagosianja in napredka brez njih.

Da pa te šole resnično in djansko koristijo narodu, morajo gotovo biti ljudskim potrebam primerne in moraj jih biti zadosti.

Če se pa po goriški grofiji oziramo, ne nabajamo po okrajih, po katerih Slovenci prebivajo, ne primernih šol, in tudi ne v potrebnem številu; vendar pa je tod Slovincov 150000, ki živijo v osmih c. k. okrajih, in nekaj jih je tudi v karminskem in v tržiškem okraji. Nikjer(?) po tih okrajih ni ljudske šole s štirimi razredi, nikjer šole za poljedelstvo, nikjer spodnje realke ali obrtnijske šole. Kako za Boga je mogoče, da bi bili ti Slovenci omikani, da bi se skazali v poljedelstvu v obertnji in drugih rečeh?

Po tih okrajih je sicer nekaj šol z dvema razredoma, in tudi s tretjim razredom, pa učiteljev je premalo in otrok pre več, da bi mogle dobro koristiti te učilnice. Če se pa tudi kak otrok, ki je dobrih zmožnosti (dobrega talenta), pisati, brati in računati nauči, mora kmali pozabiti vse to, ker po dokončanji teh učilnic le malo bukev v roko dobiva. Stariši ne kupujejo odraslim sinovom in hčerem koristnih bukev, da bi se mladina neprenehoma vadila in vsako leto kaj koristnega in lepega naučila. Saj vsak skuša, da kmali pozabi kakoršno koli delo, če se zmirom ne uri.

Tudi niso po teh učilnicah pretekle čase slovenski učili, vendar pa je očitno, da otrok le v maternem jeziku razumè besedo; kar nemogoče je tedaj v drugem jeziku slovnico razumljivo razlagati, še po domače jo otrok komaj razumè. Brati se vsak rad le takrat uči, kadar vé, kaj beseda pomeni, in tudi odrasli človek bere z veseljem le to, kar razumè. Za Boga, prvi namen podučevanja je zmirom bil in bo zmirom: razumenje.

Ljudska šola je za ljudstvo, tam se mora tedaj v jeziku podučevati, ktereга ljudstvo govori. Ta resnica je tako jasna, tako nedvumljiva, da je ne more nikdo tajiti, in tako se pri vsih drugih narodih tudi godi. Kadar je otrok v svojem jeziku izurjen, takrat je še le čas, družega jezika učiti se, če ga otrok, potrebuje. Zavaljo tega naj se kakega ptujega jezika po ljudskih šolah učijo le tisti, ki so zmožnejši in kateri ga bodo poznej potrebovali.

Druge otroke s tem mučiti, je zgubljeno čas. Okolščina, da so poprej po slovenskih šolah na kmetih v nematernem jeziku učili, bila je kriva, da niso kmetje marali za šolo, in da so ji celo nasprotovali. To se je pa moralo zgoditi, zakaj nihče se ni v tem kratkem času tujščine naučil, otroci niso znali doma kaj lepega povedati, in kmali so še to malo pozabili, kar so na pol znali; starši so tedaj mislili: boljše je, da otroci živino pasejo.

Prav je po tem takem, da so zdaj šole po deželi v goriški grofiji med Slovenci in za Slovence slovenske.*)

Veseli moramo zato otroke v šolo poganjati, da se koristnih reči naučijo, in lepih bukev jim moramo kupavati, da zmirom več zvejo.

Sedanje šole pa ne zadostujejo temu, kar novi časi in nove okolščine tirjajo, ne zadostujejo še tisti mladini, ki ima doma ostati, zakaj dve leti, ali naj več tri leta v takšne šole hoditi, je otroku gotovo premalo, posebno če ni „dobrega talenta“. Vidimo namreč v kaki šoli 60 do 80 otrok in samo enega učitelja, in ta edini ima otroke, na tri razrede razdeljene, vsak dan vse učiti; otrok se tedaj vsak dan le kaj malega učiti more. Veči del ima tak učitelj še revno plačo in zato malo veselja do šole in otrok.

Premišljevaje vse to, ne najdemo družega pomočka, kakor da se po deželi dobre glavne šole s štirimi razredi osnujejo. Otroci bi se tam izurili, da bi si pozneje sami znali pomagati s pomočjo dobrih bukev. —

Otrok pa, kateri popusti, dasi tudi celo glavno šolo, kakoršne so zdaj, se je za življenje le pripravil; da bi se pa s tem preživil, ni mogoče, če ne nastopijo posebne okolščine.

Na deželi živijo skorej vsi od kmetije, po šolah pa ne učijo poljedelstva nič, ali le malo, in to je gotovo velika pomanjkljivost. Zakaj neki ne bi se otroci že v tretjem in 4tem razredu nekaj podučevali v poljedelstvu, v sadjoreji in kako se ima živina dobro snažiti in krmiti.

Neizrekljivo koristilo bi, ko bi se osnoval po deželi še poseben razred, v katerem bi se bolj odraslim dečkom razlagalo umno kmetovanje sploh in modro gospodarstvo. Gotovo pa morala bi vsaka šola na deželi imeti toliko zemljišča, kolikor je potrebno za primerne vaje in poskušnje.

Znano je, da se je o tem dosti že govorilo, in da so gosposke skušale kaj tacega vpeljati; pa kaj je koristilo vse to, ker je ljudstvo,

*) Poznamo pa vendar tudi se dekanijo, kjer še učenci z nemščino poučajo. Vr.

ker so občine sploh nasprotovale, in ker ljudje niso spoznavali svojih potreb. Omikan, razvettjen narod skrbi tudi sam za takšne šole.

Še moramo dostaviti in opaziti, da posebne okolščine dežele in posebne potrebe ljudi zahtevajo tudi posebne šole. Vidimo, da je po goratih krajih goriške grofije zdaj preveč ljudi; zato hodijo Bovčani, Tominci okoli po svetu, da kaj zaslužijo. V nekterem kraji je tretji del ljudi vsako leto zunaj dežele, ki se trudijo več del kot prosti delavci. Premisliti pa je, da na tujem človek toliko in toliko ložje kaj pridobi, kolikor več zna. Tudi Švajcarjev najdemo po celem svetu, po kavanah, po fabrikah in v drugih službah, pa ne kot prostih delavcev, ampak vidimo jih kot gospodarje ali služabnike z dobro plačo. Kadar si zadosti prihranijo, gredo domu in vživajo mirno, kar so si pridobili. Tako se jim godí, ker več in zadosti znajo. Da pa več znajo in da se dosti koristnega naučijo, skrb jim je že doma za poduk, in ne samo za izvrstne ljudske šole, ampak za učilnice vsake vrste, posebno za realke. Učilnic je njih dežela polna.

Vprašamo drugič, zakaj neki ne bi tudi mi Slovenci goriške grofije skerbeli za takšne nam silno potrebne učilnice. Kar je drugim narodom mogoče, mogoče bo tudi nam, če le resno hočemo.

Z ozirom na vse to, kar smo zdaj na kratko razložili, ne more nihče tajiti, da bi nam neizrekljivo koristilo, in iz mnogih nadlog pomagalo, ko bi osnovali v vsakem okraju (becirku) ne samo glavno šolo s štirim razredi, temveč še poseben razred za umno kmetovanje, spodnjo realko ali obertnijsko šolo pa v Tominu, ki je središče naših goratih okolic.

Če pa prevdarimo, da se ne more velika zamuda hipoma popraviti, skrbeti je, da se vendar nekaj stori, in tu nate naše predloge (nasvete).

V Tominu naj se osnuje cela glavna (normalna) šola, poseben razred za poljedelstvo in spodnja realka. Zares ne more ena sama občina vsega tega napraviti, zato naj pomagajo okraji, dežela, pa tudi cesarski erar bi po vsi pravici podpiral takšne naprave.

V Ajdovščini je popolna glavna šola prepotrebna in ne bi težko bilo osnovati jo. Tri občine so prav blizo: Ajdovščina, Šturije in Lokavec. Prve dve vasi imate vsaka svojega učitelja. Ali ne bi lahko mogoče in prekorišno bilo, da se vse tri vasi zedinijo, in da napravijo 4 razrede v Ajdovščini, ktera je v sredi. Dva učitelja sta že,

in Lokavec naj preskrbi tretjega, pa dobra ljudska šola je osnovana, posebno, ko bi za četrtega učitelja dežela ali država skrbela.

Naj se ne vgovarja, da so Šturje na Krajskem in da zato ni mogoče Šturcem zediniti se z Ajdovci na Primorskem, ker ne bi deželске in duhovske gosposke tega pripustile.

To so le prazni izgovori, saj sta oba kraja avstrijska in slovenska, in gosposke podpirajo vse, kar je dobrega in koristnega. Naj se občine le združijo in naj djanjsko pokažejo, da resno hočejo kaj storiti v občni prid, in vsi zadržki se lahko odstranijo.

Tem krajem bi pa koristila takšna šola posebno zavolj tega, ker so tukaj fabrike in fužine, ljudje ne bi potem takem služili zmirom kot prosti delavci, ampak bili bi zmožni tudi boljše službe prejemati.

(Konec prih.)

Ustna obravnava,

občno-zborne seje c. k. kmetijske družbe v Gorici 16. oktobra 1865.

(Posnetek iz uradn. zapisnika)

Vdeležili so se je:

Gosp. Gvidon bar. Kübeck, c. k. namestn. svetovavec (okrajni predst. okoličnice goriške), kot namestovavec protektorja družbinega, Nj eksc, c. k. namestnika tržaškega.

Gosp. Aleksander žl. Claricini, predsednik družbin.

Gosp. Friderik Parkar, tajnik.

Zastopniki teh-le kmet. družb:

P. n. gg. G. B. Maccari je zastopal vrtnarijsko družbo primorsko; — Adolf Bernd c. k. kmet. družbo solnogradsko; — Jern. Radizza hrovaško-slavonsko; — Juri Candussi koroško; — Frid. dr. Della Bona tiroljsko in česko; — predsednik Al. Claricini dunajsko in novojičinsko; — Jož. Kolar kranjsko; — tajnik F. Parkar moravsko in gorenje-a; strijsko.

Podružnice domače so zastopali:

Gg. Žiga grof Manzano karminsko; -- G. F. Del Torre gradiško; -- Klem. Kerpan-Polli, kot pooblastenec, tominsko.

Nadalje ti-le gg. družniki:

Brandis žl. Nik., Codelli bar. Sikst, Coronini grof. eksc.; Černe Ant., Dottori Ant., Favetti Karol, Galateo žl. Jan., Hentschel vit. dr. Mih., Maccari Jož., Marizza Nik., Maurovič dr. Jož., Pavletič (duh.) Andr., Pertout (duh.) Lovre, Ritter vit. Hekt., Schöpf (duh.) Jož., Sešič (duh.) Ant. -- Visintini Mih., Wunsch.

Razstavljenе so bile v zborni dvorani te-le reči: Nekoliko bombaža domačega pridelka, nekaj izbranega sadja, razne sorte krompirja in buč iz družbine brajde, nekaj botilj lejošnjega belega vina, kakor ga na nov način (vižo) napravlja g. Ant. Makovec iz Ajdovščine; hrovaško grozdje, „kraljevo“ imenovano, kodelja lanu iz Furlanije, poslal g. Oblak iz Rude itd.

Baron Kübek začne sejo ob 9³/₄ dopoldne.

Preudarek za 1865, kar ga je bilo v seji 29. maja nepotrjenega ostalo, se brez pretresanja pohvali. Dohodkov tedaj je razkazanih 2659 gold. 4 1/2 s., stroškov 2539 goldinarjev.

Ker se ni v pretrgani majni seji sporočilo o stanu družb. poskušališča bralo, bere ga g. A. Pavletič zdaj.

Novih udov je bilo sprejetih: dopisujočih 8, rednih 32 (med posle njimi utegnejo biti Slovencom znani: Gg. Mozes Duranti, vodja mehanške predivnice v Ajdovščini; Ant. Klodič, profesor na mestnem gimnaziji v Trstu, Emil Šular posestnik v Peumi; Franc. Sfiligoj uradu. c. k. glavne denarnice v Trstu; Jož. Streissler realni prof. v Gorici, Jož. Podreka, fajm. v Breginji, Eug. Tosi, župan v Mirnu, Jern. Brencce kaplan in Andrej Stok župan v Dutovljah, Ant. Makovec, posestnik v Ajdovščini.) --

(Dalje in konec prih.)

Domače vesti.

a.) Cerkvene in duhovske.

(Spremembe:) Čč. gg. Val. Žbogar subsidiar in učitelj iz Volč na Pečine za vikarja; Jan. Juh koop. in uč. pri sv. Luciji za provizorja v Jageršče; -- Mark. Vales, novomašnik, za koop. in učitelja v Volče; Jož. Šlunder, vik. na (bovškem) Trnovem, za vik. v Lipo; -- Juli Venturini, koop. in uč. v Vilesu, za kapl. in uč. v Vermeljani; -- Stef. Bressan, koop. in uč. v lešk. Št. Petru, v Viles; -- Jan. Komar, novomašnik, za koop. vl. Št. Peter. -- Dvorni kaplan pri nadvoju. Karolu Ludoviku, prč. g. Janez Abram je postal tajni ključar sv. Očeta „in abito paonazzo“. --

Okoli srede prihodnjega mesca bo v Veliki cerkvi misijon (eksercicije) za ljudstvo v italjanskem jeziku.

b. Raznotere.

(Misli goriških Slovincov o „slovenskem programu“). Eno misel o njem je mimogrede „Umni Gospodar“ uže sprežil: Ker je namreč na političko združenje vseh Slovincov misliti, greh (!), in, če ni drugači, kot da ostanemo, kakor smo: ne zmaujšuj te nam goriške grofije, da ob meji preveč ne oslabimo. Danas naj dostavimo še to, da imamo tudi še v naših srcih od nekdanj vskoreninjen pium desiderium, -- pa ne, da bi ž njim koga dražili, ali hrup zbuditi hoteli -- videti Ipavsko dolino v cerkvenem in političkem oziru pod Gorico. Saj se ta naša želja tudi menda na nekakšno historično pravo opira. -- Mi si našo narodno reč tako mislimo: Narodnost ohraniti, oziroma, vstavljati se nadaljnemu poptujčevanju, je, kakor vsem Slovincem sploh, tako sosebno nam „suprema lex“ in „conditio sine qua non“ vse politike. Narod pa je kakor posamen človek. Če te v noge in roke zebe, ti je ves život za nič, če pa imaš roke in noge gorke si ves gorek. Gorkota nam je v našem primeru narodna zavednost, narodno-duševna čvrstost. Noge matere Slovenije stojijo na dovolj gorki podlagi (proti Hrovaškemu), glejmo, da je ne bode v levo in desno roko (Štajarsko in Goriško) zeblo, da ji roki po mrzlem uplivu tujstva ne otrpnete. Kar se nas Gorčanov tiče, smo prepričani, da gorkoto narodnega duha in življenja ohranimo, če nam bo le mogoče ustavljati se presilnemu pitalijančevanju. Z vspohom ustavljali se mu bomo pa le takrat, ako nas bo po številu več, kot naših sosedov v grofiji, in ako

bomo imeli med seboj prvotno -čvrste elemente, kakor so Kraševci in Ipavci, da bomo mogli -- vprti s hrbtom v Nanos -- italijanizmu ob Soči valeti: Dovolj! Ustavi se! Do tu, in ne dalje! -- --

Kar se tiče razdelitve na „soseske“, „občine“, „županije“ itd. in dotičnih zastopstev, zdi se našim zvedencom ta organizem nekako preveč zahotan. Mnoge te zastopstva -- je djal nekdo naših -- bi ne imele skor česa in koga zastopati, in iz zgolj sejevanja in zborovanja bi se ne prišlo do delovanja. Česar pri nas zvedenci in ljudstvo želi, je: 1) Domača vas ali katastralna (davkovna) občina (recimo ji: soseska, srenja ali kakor hočemo) naj prevzame gospodarstvo svojega premoženja in vse, kar se šteje v NARAVNO ali LASTNO področje; 2.) županija, (Orts-Haupt-Bezirks-Gemeinde) obstoječa iz kolikor si hodi katastralnih občin, naj opravlja vse opravila IZROČENEGA področja; več opravil ko vlada županijam izroči, več naj bi tudi županije bile. Za županijo naj pride 3.) pravično in primerno sostavljen deželni zbor. In tu ne vidimo odrešenja iz večne manjšine kot v prenapredbi volitne postave; znabiti da bi bilo potle glasovanje po kurijah nepotrebno. -- Glede generalnega (skupinskega zbora) nismo vsi edinih misli. Mord da bi skupščine (Delegirtenversammlungen) „ad hoc“, za vsako skupno zadevo posebej, našim potrebam in namenom zadostovale. (Memogrede naj opomimo, da se tudi našim Lahom včasih o združenju tiroljsko -in primorsko- laških dežel z Benečijo in o skupnem zboru v Benetkah(?) sanja.). -- V družih rečeh smo nepogojno za program.

— (Železnica koroško-goriška.) V kratkem, prav v kratkem bo razsojeno, kod se ima potegniti železnica s Koroškega do morja: čez Predel na Gorico ali skoz Potabelj na Videm in -- Cervinjan. Okoli srede t. m. pride v drugo komisija z Dunaja (min. svet. g. Hofmann z zvedencoma Ruppert-om in Mraz-om) obe črti še enkrat pregledat. Ker centralni (središčni) odbor ministerstvo sili, da naj potabeljsko-videmsko-cervinjansko črto potrdi, so šle prve dni t. m. iz Gorice (fdcgm. grf. Coronini in v. H. Ritter), iz Trsta in Čividada deputacije na Dunaj, da bi izprosile, da bi se zatrdna določba še za kratek čas odložila, dokler namreč naš nadinženir Semrad, ki (tukaj v Gorici, v deželni hiši) nadrobne projekte in strošovnik predelske črte izdeluje, vsaj poglavitnih reči ne dovrši. (Do 15. t. m. ima za gl. v n i projekt odlog). Razun Videmcov je neki peščica ptujih (švajcarskih) sebičnikov v kupčijski zbornici v Trstu, kateri se za črto na Videm in Cervinjan poganjajo. Tudi družbi, ktera misli železnico prevzeti, bi bila neki potabeljska ljubši. Sicer pa se sliši, da, kar je zdaj pri poslednjem merjenju t. črte inž. Kazda naredel, ni, ko za pod klop. Če vkljub vsemu prizadevanju naša črta ne obvelja, ostane nam ta tolažba, da se bodo stroški za zmerjenje predelske črte (menda že blizo 12000 gold.) naši deželi povrnili. -- V malo tednih ali dneh smemo pričakovati razsodbe.

-- 24. okt. je tukajšnja c. k. okr. sodnija k smrti obsodila tistega 24 let staroga mizarja, Fr. Perisota iz Romansa, ki je na dan sv. Antona t. l. v Med-eji pri plesu (o mraku) heko I. Bosco-vo iz ljubosumnosti in ker ni hotela z njim plesati s sklepcom (britvijo) umoril, in na žandarma, ko ga je od zad za zatilnik zgrabil, pištolo sprožil, pa po sreči ni bilo kapseljna na nji. Pričakuje se pa vendar da ga iz mnogih polajšavnih vzrokov Nj. vel. pomilosti. -- -- V 6 mescih je bilo v 2 laških okrajih 6 ljudi ubitih.

— (Šolske zadeve.) -- Novi professorji na gimnaziji so (povrh že v poprejšnjih listih naznanjenih); gg. Maks. Pleteršnik, štaj. Slovenec (za slov. lat. in grški j.), Fr. Rebec (Slov. s Krasa), D. Bressan (Lah iz Fare); poslednja dva sta suplenta. Med gimnazijsk. professorji je letos 7 Slovincov, 4 Lah in 5 Nemcov. -- Na realko sta prišla na novo Fr. Zverina (Čeh.) in gg. Fr. Spitaler (Tiroljec.) -- Na Tomanovo mesto na normalnije imenovan slavnoznani ipavski učitelj g. Ant. Hribar. --

Na gimnaziji se razlaga verstvo (letos v prvo) v I. II. in III. razredu (v ločenih oddelkih) po slovenski in po laški; na realni je bilo to že poprej.

-- V deželni hiši pri Vel. cerkvi so poprave malo da ne dovršene; vse je prenasrejano; zborna dvorana je obrnjena; kjer je bil poprej oder za poslance, je zdaj vhod, in na nasprotnem konca, kjer so bile popred vrata, bojo zdaj poslanci sedeli. -- 23. t. m. se bo začela 4 sejna doba. --

Ogled po svetu.

Za Avstrijo važni dnevi so prišli. V nedeljo 12. t. m. se je začel v Zagrebu hrovaški deželni zbor; prihodnjo nedeljo se bo erdeljski začel. Zanimive in prevažne, da morda še nikoli tako, bojo posvetovanja zlasti hrovaškega zbora, kateri ima določiti, v kakšni zvezi da bo v prihodnje Hrovaško z Dunajem in slovansko-nemškimi deželami, in v kakšni zvezi s Peštom t. j. z madžjarskimi deželami. To pa so trdi lešniki.

Predloženi so zboru kot kraljevi predlogi: Oktoberski diplom in februarini patent; liste reči, katerih ni utegnil leta 1861 razpuščen zbor opraviti; zadeva zastran z družbe z Ogerskim; naročeno mu je zadnjič, da naj napravi diplom ali pismo, ki se navadno naredi za kedar se da cesar za kralja ogersko-hrovaškega kronati. -- Kar sicer sedanji stan nostranje politike avstrijske zadeva, zdi se, kar je nekaj časa, kakor da bi premočno madžjarski veter pihljaj; memo družih narodov gre Madžjarom zdaj vse nar bolj po godu; bati se je torej, da ne postanejo prevzetni; ošabnega njih gospodarstva se drugi narod, sosebno Hrovati in Slovani sploh, še bolj bojijo, kot nemškega. Nar bolj pa bi se bilo bati, ko bi prišlo do tega, da bi na eni strani Madžjari gospodovali, na drugi pa Nemci, in da bi bili vsi druzi narodi tem ali unim več ali manj podložni [Takemu sistemu (vladanju) se pravi dualizem]. -- Uni dan le je državni minister grof Belkredi vsem deželnim poglavarjem (že drugo) okolno pismo poslal. To pismo meri na to, da bi se po kancelijah nepotrebne pisarije odpravile, zavoljo katerih je zdaj opravilstvo zahomotano in v marsičem prav smešno. G. minister želi, naj bi se, kar koli se da brez pisarji opraviti, koj ustmeno opravilo; ljudje pa, občinski možje naj ne tekajo za vsako stvarco v kancelijo (k „pecirlu“) ampak naj se navadijo na svojih nogah stati. --

V Italiji so volitve za parlament končane; izvoljenih je še precej novih poslancev, ki niso v poprejšnjem zboru sedeli. Nar važnejši vprašanje na Laškem je zdaj to, kako se bo rimska zadeva rešila. Francozi so začeli po malem Rimsko zapuščati. V Mehiku je izdal cesar Maks. ojster razglas zoper tiste, ki se nčeje njegovi vladi podvreči; če jih oborožene ujamejo, ustrelijo jih v 24 urah. --

OZNANILO. Časnik „Zukunft“, ki izhaja na Dunaji enkrat na teden in slovanske zadeve v zgodovinsko-federalnem zmislu zastopa, bo začel v kratkem kot velik vsakdanji časnik izhajati.

Prihodnji „Zukunft“ in list prinese dotični program in naročilno povabilo, ki ga „U. G.“ drugi pot naznani. Goriške Slovence vabimo, naj se na „Zukunft“ naročijo.